

УДК 342.951:332.363

О. О. Чепов

здобувач

Науково-дослідного інституту публічного права

СТРУКТУРНІ ПІДРОЗДІЛИ КИЇВСЬКОЇ МІСЬКОЇ ДЕРЖАВНОЇ АДМІНІСТРАЦІЇ З АРХІТЕКТУРНИХ ПИТАНЬ ЯК СУБ'ЄКТИ АДМІНІСТРАТИВНИХ ПРАВОВІДНОСИН В ЗЕМЕЛЬНІЙ СФЕРІ

Постановка проблеми. Одним з органів управління, також у сфері регулювання земельних відносин, планування та забудови територій у місті-герої Києві, є Департамент з питань державного архітектурно-будівельного контролю міста Києва, який є структурним підрозділом виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації) та підпорядковується Київському міському голові, підзвітний і підконтрольний Київській міській раді. Не менш важливим органом у сфері регулювання земельних відносин, планування та забудови територій у місті-герої Києві є Департамент містобудування та архітектури, який підпорядковується Київському міському голові, підзвітний та підконтрольний Київській міській раді. Надзвичайно важливим є дослідження адміністративної правосуб'єктності таких органів і їх впливу на реалізацію земельних правовідносин.

Огляд публікацій. Питанням надання адміністративних послуг, здійснення адміністративних повноважень в земельній сфері в різний час приділяли увагу такі науковці, як, Д. Бусуйок, О. Задихайло, А. Мельник, М. Шульга та інші науковці. Проте роль відповідних органів архітектурного спрямування в місті Києві в адміністративних сервісних відносинах у земельній сфері підлягає додатковому вивченню.

Метою статті є визначення структурних підрозділів Київської міської державної адміністрації з архітектурних питань як суб'єктів адміністративних правовідносин в земельній сфері.

Виклад основного змісту дослідження. Згідно правових норм розпорядження «Про затвердження Положення про Департамент з питань державного архітектурно-будівельного контролю міста Києва виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації)» [1] функції департаменту складають:

- надання, отримання, реєстрація, повернення документів, що дають право на виконання підготовчих та будівельних робіт, відмова у видачі таких документів, анулювання їх, скасування їх реєстрації щодо об'єктів I-IV категорії складності, розташованих в межах міста Києва.

До єдиного реєстру документів, що дають право на виконання підготовчих та будівельних робіт і засвідчують прийняття в експлуатацію закінче-

них будівництвом об'єктів, відомостей про повернення на доопрацювання, відмову у видачі, скасування та анулювання зазначених документів вносяться дані про:

- назву, дату та номер повідомлення, декларації, дозволу, сертифіката, у тому числі відомості про повернення декларації на доопрацювання для усунення виявлених недоліків та надання відмови у видачі дозволів чи сертифікатів;

- найменування та місцезнаходження об'єкта будівництва;

- замовника (зміну замовника): для юридичних осіб – найменування, місцезнаходження та код, номер телефону; для фізичних осіб – прізвище, ім'я та по батькові, серія і номер паспорта, реєстраційний номер облікової картки платника податків (не зазначається фізичними особами, які через свої релігійні переконання відмовляються від прийняття реєстраційного номера облікової картки платника податків та офіційно повідомили про це відповідному контролюючому органу і мають відмітку у паспорті), місце проживання;

- орган державного архітектурно-будівельного контролю, яким було внесено відповідні дані до реєстру;

- підрядну (зміну підрядної), проектну організацію (за наявності) (найменування, місцезнаходження, код, серія та номер ліцензії (за наявності));

- авторський і технічний нагляд (його зміну), головного архітектора проекту, головного інженера проекту, експерта (прізвище, ім'я та по батькові особи, серія та номер кваліфікаційного сертифіката), коригування проектної документації;

- документ, що підтверджує право власності чи користування земельною ділянкою (назва, реєстраційний номер, дата видачі, орган, що видав документ) [2].

Департамент з питань державного архітектурно-будівельного контролю міста Києва у разі виявлення самовільного зайняття земельних ділянок у місті Києві надає інформацію Департаменту земельних ресурсів виконавчого органу Київської міської ради про порушення діючих норм земельного законодавства.

Не менш важливим органом у сфері регулювання земельних відносин, планування та забудови територій у місті-герої Києві є Департамент містобудування та архітектури, який підпорядковується

Київському міському голові, підзвітний та підконтрольний Київській міській раді, у своїй діяльності керується Конституцією України, Земельним кодексом України, Законом України «Про регулювання містобудівної діяльності», постановами Верховної Ради України, актами Президента України та Кабінету Міністрів України, наказами міністерств, рішеннями Київської міської ради, розпорядженнями Київського міського голови та виконавчого органу Київської міської ради, тобто, Київської міської державної адміністрації.

Головною метою містобудівної політики в місті Києві є гармонійне поєднання приватних, громадських та державних інтересів щодо створення повноцінного життєвого середовища шляхом прогнозування та практичного забезпечення розвитку міста Києва як столиці європейського рівня, планування забудови та іншого використання територій, сучасного проектування та будівництва об'єктів за умови збереження традиційних особливостей, історичного середовища, проведення реставрації та реабілітації об'єктів культурної спадщини, створення ефективної інженерної та транспортної інфраструктури [5].

Прийняття рішення про розробку та затвердження детальних планів територій у межах міста Києва нормами чинного законодавства віднесено до виключної компетенції Київської міської ради, на яку покладено обов'язок реалізації планування території на місцевому рівні.

Стратегія розвитку міста Києва до 2025 року [6], спонукає до затвердження міської програми створення (оновлення) містобудівної документації у м. Києві. Саме Департамент містобудування та архітектури виконавчого органу Київської міської ради виступає замовником створення містобудівної документації.

На даний час розробником такого роду документації є комунальна організація виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації) «Інститут Генерального плану м. Києва» [7; 8].

4 – забезпечує організацію ведення робіт зі створення міської інформаційно-аналітичної системи забезпечення містобудівної діяльності «Містобудівний кадастр Києва».

Для того щоб попередити порушення містобудівного законодавства, містобудівної документації, державних будівельних норм та стандартів під час будівництва, відповідно до положень ст. ст. 38 та 41 Закону України «Про регулювання містобудівної діяльності» [9], постанови Кабінету Міністрів України «Деякі питання виконання підготовчих і будівельних робіт» [3], департамент надсилає інформацію про об'єкти самочинного будівництва органам досудового розслідування Національної поліції [11], органам прокуратури [12] для вжиття заходів реагування [1].

Якісна робота органів державної виконавчої влади та органів місцевого самоврядування у сфері регулювання земельних відносин, планування та забудови територій у столиці країни, забезпечується шляхом належної взаємодії структурних підрозділів виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації), зокрема, Департаменту земельних ресурсів, Департаменту містобудування та архітектури, Департаменту з питань архітектурно-будівельного контролю міста Києва.

Отже, слід підкреслити, що місцева рада не має права ухвалити рішення про передачу будь-якому іншому органу місцевого самоврядування або органу виконавчої влади, комунальному підприємству, установі, організації своїх виключних повноважень щодо регулювання земельних відносин, зважаючи на те, що жоден закон не передбачає права місцевої ради на можливість такої передачі [13].

Повноваження органів місцевого самоврядування, щодо регулювання земельних відносин на визначеній території, шляхом прийняття нормативно-правових актів – закріплюють рамки їхньої діяльності у цій сфері. Деякі фахівці висловлюються, що законодавством встановлені вузькі межі для правотворчості місцевих рад і законодавчо потрібно надати даним органам можливість реально впливати на питання місцевого значення, а не просто уточнювати, переписувати чи коментувати закони в своїх рішеннях [14, с. 101-102].

Висновки. Враховуючи наведену інформацію у сфері регулювання земельних відносин, планування та забудови територій у місті-герої Києві, можна узагальнити, що представницьким органом територіальної громади столиці є Київська міська рада, яка розпоряджається землями територіальної громади міста.

Київська міська державна адміністрація є виконавчим органом Київської міської ради. Департамент містобудування та архітектури, Департамент з питань архітектурно-будівельного контролю є структурними підрозділами виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації), які безпосередньо створені також для здійснення функціональних обов'язків щодо розпорядження, управління, використання, удосконалення та охорони земель комунальної власності міста.

Таким чином, правова невизначеність моделі публічної влади у сфері повноважень Київської міської ради та її виконавчого органу – Київської міської державної адміністрації, бюрократизм, а також незавершеність реформування спеціального столичного законодавства, спричиняють ряд суперечливих, законодавчо нерегульованих моментів та неточностей на практиці, чим часто користуються недобросовісні учасники земельних відносин у місті Києві, тим самим завдаючи йому шкоду.

Література

1. Про затвердження Положення про Департамент з питань державного архітектурно-будівельного контролю міста Києва виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації). Розпорядження виконавчого органу Київської міської ради від 01.10.2015 № 978. URL: <https://kyivcity.gov.ua/kyivtamiskavlada/struktura>.

2. Про затвердження Порядку ведення єдиного реєстру документів, що дають право на виконання підготовчих та будівельних робіт і засвідчують прийняття в експлуатацію закінчених будівництвом об'єктів, відомостей про повернення на доопрацювання, відмову у видачі, скасування та анулювання зазначених документів. Наказ Міністерства регіонального розвитку будівництва та житлово-комунального господарства України від 24.06.2011 № 92. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0885-11#Text>.

3. Деякі питання виконання підготовчих і будівельних робіт. Постанова Кабінету Міністрів України від 13 квітня 2011 р. № 466. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/466-2011-%D0%BF#Text>.

4. Про затвердження Положення про Департамент з питань державного архітектурно-будівельного контролю міста Києва виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації). Розпорядження виконавчого органу Київської міської ради від 01.10.2015 № 978. URL: <https://kyivcity.gov.ua/kyivtamiskavlada/struktura>.

5. Про основні засади містобудівної політики у місті Києві. Рішення Київської міської ради від 13 листопада 2013 року N 519/10007. URL: https://kga.gov.ua/images/files/NORM-PRAV_AKTU/osnovni_zasady.

6. Стратегія розвитку міста Києва до 2025 року. Рішення Київської міської ради від 15.12.2011 № 824/7060. URL: <https://dei.kyivcity.gov.ua/content/strategiya-rozvytku-mista-kyieva-do-2025-roku>

7. Положення про Комунальну організацію виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації) «Інститут Генерального плану м. Києва» від 03.02.2011. URL: <https://kyivaudit.gov.ua/vr/ka/company>.

8. Зміни до Положення про Комунальну організацію виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації) «Інститут Генерального плану м. Києва» 02.07.2012. URL: <https://kyivaudit.gov.ua/vr/ka/company>.

9. Про регулювання містобудівної діяльності. Закон України від 17.02.2011 № 3038-VI. *Відомості Верховної Ради України (ВВР)*. 2011. № 34, ст. 343.

10. Деякі питання виконання підготовчих і будівельних робіт. Постанова Кабінету Міністрів України від 13 квітня 2011 р. № 466. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/466-2011-%D0%BF#Text>.

11. Про Національну поліцію від 02.07.2015 № 580-VIII. *Відомості Верховної Ради (ВВР)*. 2015. № 40-41, ст. 379.

12. Про прокуратуру. Закон України від 14.10.2014 № 1697-VII. *Відомості Верховної Ради (ВВР)*. 2015. № 2-3, ст. 12.

13. Шульга М. В. Організаційно-правове забезпечення управління землями в межах населених пунктів / М. В. Шульга, І. В. Ігнатенко // *Часопис Національного університету «Острозька академія». Серія «Право»*. 2016. № 2(14). URL: <http://lj.oa.edu.ua/articles/2016/n2/16smvmpn>.

14. Мельник А. Г. Поняття компетенції органів місцевого самоврядування у сфері регулювання земельних відносин, його ознаки. *Часопис Київського університету права*. 2013. № 1. С. 100-104.

Анотація

Чепов О. О. Структурні підрозділи Київської міської державної адміністрації з архітектурних питань як суб'єкти адміністративних правовідносин в земельній сфері. – Стаття.

Стаття присвячена дослідженню правосуб'єктності структурних підрозділів Київської міської державної адміністрації, що є суб'єктами адміністративних правовідносин публічно-сервісного характеру, які супроводжують земельні правовідносини щодо розпорядження земельними ділянками в інтересах та з метою забезпечення прав територіальної громади міста Києва. В дослідженні виявлено наявність особливої адміністративної правосуб'єктності відповідних органів, що може впливати на ефективність реалізації земельних прав територіальної громади. В зв'язку з цим необхідна конкретизація повноважень вказаних органів та відмежування чіткого переліку властивих їм завдань від власне земельної компетенції органу місцевого самоврядування територіальної громади міста Києва – Київської міської ради.

Ключові слова: адміністративні правовідносини, орган виконавчої влади, структурний підрозділ, орган місцевого самоврядування.

Аннотация

Чепов А. А. Структурные подразделения Киевской городской государственной администрации по архитектурным вопросам как субъекты административных правоотношений в земельной сфере. – Стаття.

Статья посвящена исследованию правосубъектности структурных подразделений Киевской городской государственной администрации, являющихся субъектами административных правоотношений публично-сервисного характера, которые сопровождают земельные правоотношения по распоряжению земельными участками в интересах и с целью обеспечения прав территориальной общины города Киева. В исследовании выявлено наличие особой административной правосубъектности соответствующих органов, что может влиять на эффективность реализации земельных прав территориальной общины. В связи с этим необходима конкретизация полномочий указанных органов и отграничения четкого перечня присущих им задач от собственно земельной компетенции органа местного самоуправления территориальной общины города Киева – Киевского городского совета.

Ключевые слова: административные правоотношения, орган исполнительной власти, структурное подразделение, орган местного самоуправления.

Summary

Chepov O. O. Structural subdivisions of the Kyiv City State Administration on architectural issues as subjects of administrative legal relations in the land sphere. – Article.

The article is devoted to the study of legal personality of structural subdivisions of Kyiv City State Administration, which are subjects of administrative legal relations of public service nature, which accompany land legal relations on land disposal in the interests and to ensure the rights of the territorial community of Kyiv. The study revealed the presence of a special administrative legal personality of the relevant bodies, which may affect the effectiveness of the implementation of land rights of the territorial community. In this regard, it is necessary to specify the powers of these bodies and separate a clear list of their inherent tasks from the actual land competence of the local government of the territorial community of Kyiv – Kyiv City Council.

Key words: administrative legal relations, executive body, structural subdivision, local self-government body.